

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXCIIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

publicā, vt hæc oīa habentur per Bart. & Alex. in d. S. tormenta. ¶ Non obstat dictū cuiusdā Vincentij fabri examinati extrajudicialiter per viā instrumenti in castro Centi, qm̄ is factus fuit socius criminis p̄ inquisitionem pariter p̄ ipsum, & d. Gregoriū formata de morte dicti Baptistæ, & p̄ socio criminis si des non adhibetur, maxime cū Vincentius quærat se dicto crimine exonerare, vt probatur in c. personas de testi. l. si. cum gl. C. de accus. & c. neniens extrajudicialiter, qm̄ talis confessio extrajudicialis, quæ solū facit indicium, vt supra, nocet sibi consentienti, & non alteri, vt volunt Abb. Ant. & alij in d. c. si. de conf. & hī per doct. in l. unica, C. eo. ti. Et Spec. in ti. de inquisitione, §. qm̄ aut̄ uerū. septimo dicit, qd̄ ad confessionem socij criminis inquisitio p̄ tertiū formari nō pōt, maxime qm̄ confessus fuisset extrajudicialiter, ut supra, quia probationes fieri debent iudici vt iudici, non aut̄ extra iudiciū. l. quinquaginta, ff. de proba. & c. ex literis eo. tit. Præterea dictū huius Vincentij fuit receptū non seruata forma tradita ad illud recipiendū, vt patet ex tenore subdelegationis factæ per Reuerend. D. Vicelegatū, ergo ad præiudiciū Gregorij valere non debet arg. c. cum dilecta de rescrip. Ad d. qd̄ Vincentius illud primū dictū renouauit, atque correxit, & causam correctionis optimè assignauit, ergo saltem ex hoc fides eius, & probatio dicitur diminuta. ¶ Et quamuis dictū vnus testis faciat semiplenam finē, qm̄ de uisu deponit, ut supra dixi, tñ hoc est uerū, qm̄ fuit testis oī exceptione maior, & iudicialiter, & in forma iudicij examinatus, secus si extrajudicialiter, vt colligitur ex ijs, q̄ uoluit Bar. in l. si. ff. de q. & Abb. in c. tertio loco de probatio. qm̄ qm̄ fuit concessus extrajudicialiter, & non fuit omni exceptione maior, ut socius criminis, & bannitus, ex hac cōfessione nullū pōt præiudiciū generari, nec aliquid fides fieri p̄ tertiū, ut colligitur ex ijs, quæ uolunt Ant. Abb. & alij in d. c. si. de conf. ¶ Plures alij testes fuerunt in hac causa examinati, qui nihil contra dictū Gregorium probant, sed potius ad illius fauorē deponunt, ut uideri pōt. Quare ex his oībus dico ipsum Gregorium esse omnino ab inquisitione contra eum formata absolucundum. Laus Deo.

S Y M M A E.

- 1 Confessio etiam iudicialis, & iurata, & ad interrogationem iudicis facta potest renouari, quando de illius errore constat.
- 2 Reus de homicidio simpliciter inquisitus si interrogatus negauit, & postea conuictus fuit, potest negatiuam suam declarare, & probare se ad suam defensionem, uel prouocatum vulnerasse, aut occidisse.
- 3 Neque ex hoc dicitur sibi contrarius, aut variare.
- 4 Et confessus iudicialiter se simpliciter occidisse, potest etiam ex intervallo hanc suam confessionem declarare, quod ad sui defensionem, uel prouocatus occidit.
- 5 Ad questionem, & torturā quando, & quomodo sit deneniendum.
- 6 Ad defensionem necessariam occidisse quomodo probetur, usque ad nu. 9. & nu. 12. & 14.
- 7 Et quid si prouocatus potuisset fugere.
- 8 Prouocatio, & defensio ex coniecturis probatur.
- 9 Defensio per testes etiam de credulitate deponentes probatur.
- 10 Ad probandum prouocationem, seu insultum alicuius contra alium quem pro excusatione rei accusati, uel inquisiti probationes etiam leuiores admittuntur.

- 11 Presumptio semper est pro eo, qui offendit, et contra prouocantem.
- 12 Excedens modum in se defendendo quomodo sit puniendus.
- 13 Offenditur licet usque ad actum occisionis ueniret cum aliquem possessione rei sua spoliaret.
- 14 Defensio personalis magis, quam realis est a iure permissa.
- 15 Aggressorem, & prouocantem quando, & cui licet ad occisionem offendere.
- 16 Statutum, aut lex loquens simpliciter de pena capitalis, et de qua pena in dubio intelligatur.
- 17 Plures in rixa vulnerantes, & occidentes aliquem plures, quorum unum tantum fuerit letale, quomodo a quo fuerit illatum, an, & quando omnes de rixa sint, & quando secus.

E P I T O M E.

NEGATIVAM rei de homicidio simpliciter sit, & interrogari posse ex intervallo postea, & declarari, & per reum, uel alium eius posse postea probari illum uel prouocatum, & sui defensionem occidisse, Et defensionis huius probatio quomodo sit imponenda, hic habetur.

C O N S I L I V M CXCIII.

GREGIE quidem, & copiosissime do. consultore fuit collectos inquisitos morte naturali, & rixā afficiēdos non esse, in cuius rixā iuridicā, & magis aquā deuenio, qm̄ mā difficultatē vī. q̄ ē abique metu periculi inquisiti, qui prius simpliciter cū iuramento Martonium vulnerasse negauerunt, postea ex uallo illā suā negatiuam simpliciter facit, q̄ uel prouocati, uel ad suam defensionem quia p̄ confessio ē iudicialis, & iurata, ac tē rius, hoc est iudicis interrogationem facit pōt, qm̄ de illius errore constat, vt uoluit error in pen. col. C. de iuris. & fact. ignor. ff. col. 12. extra de confes. Roma. in com. p̄ si uerū, §. de uiro in 31. limitatio. ff. solam. der. in d. l. error in fi. Præterea, si negatiuā cidisse, si conuictus fuerit, pōt negatiuam declarare, q̄ simpliciter negauit, quia simpliciter rogatus, & inquisitus fuit, q̄ occidit, & quis simpliciter, & ibi scriben. ff. de uerbo oblig. ideo post negationem inquisitus probare pōt ad suam defensionem vulnerasse, uel prouocatus fecisse, nam in criminalibus nunquam cessat clusa uia accusato, uel inquisito se defendente, alteri, qui illum defendere uellet argueretur, tantum cum ibi not. per glossam, & Bartolam appellā. & est bonus tex. in l. 1. §. si quis uisum quæstio. quandoque enim, & quomodo occidet unicuique sanguinem suum redimere. l. 1. in 1. nis eorū, qui sibi mor. confici. & Bal. in c. 1. uasallus in ult. col. de controuert. inuenitur, & faciunt ad quæstionem multum noc. inquisitus simpliciter negauerit se occidisse, deinde conuictus fuerit de occiso, poterit probare, qd̄ sui defensionem, uel prouocatus fecit, & ideo simpliciter se occidisse intelligitur, quomodo, quo simpliciter contra eum fuit inquisitum, & de homicidio simpliciter probatum esse, quod, ut de homicidio simpliciter probatum consequenter non dicitur ex hoc uasallus, & met contrarius, ut uoluit maximus fecundus deas de l. fern. in dicto §. item si uasallus, & ibi in terminis refert, & sequitur, quomodo

no, qui offendit, exco[m]municat
inducendo quomodo si p[er]mittit
um occisionis nemini cum ex
a p[er]p[et]rat.
quam realis est a iure p[er]m[itt]i
em quando, & cuiuslibet
simpliciter de pena capitali
intelligitur.
& occidens aliquem p[er]m[itt]i
tutum fuerit laicis, quicunq[ue]
& quando omnes de iurisdictione

TOME.

homicidio simpliciter
ex interuallo potius
um, uel alium cau-
um uel prouocatu
disse,
probatu quomodo
modus excedat, p
betur.

I V M CXCIII

aidem, & copiose in
confutulo fuit obli
cos morte natural
os non esse, in cons
qua deuenio, qui
abaque metu per
teiter cū iuramento
gaucunt, possunt in
m simpliciter dē
ad suam defensionē
dicialis, & iurata, ac
interrogationem factam
conflaret, ut voluit
de iuris, & fac. igno.
Res. Roma. in consi.
limitatio ff. folio ad
Præterea, qui negat
enit, pōt negatum
negauit, quia simpliciter
fuit, q occiderat
scriben. ff. de uerbo
in inquisito probare
non vulnerale, ut pro
habilis nunquam cen
in inquisito fē defende
endere ueller argum
per glofiam, & Barto
ex. in l. i. §. si quis
enim, & quomodo
em suum redimeret.
consci, & Bar. in l. i.
controuer. inuicem
non multum non
uerit se occidit, de
pōt, poterit probare,
prouocatus fecit, ut
defectū intelligit
er contra eum fuit in
quifito simplici pro
citur ex hoc uariat
luit maxime facili
o. §. item si ualide
, & sequitur quod
col. extra de testibus: Et notandū est etiā,
quod dixit fē necessario fecisse ad suā defen
sionē simpliciter fē ad defensionem, uel pro
fecisse, in dubio uidetur probasse defensionē
necessariā, & maxime quando quis fuisse prouoca
tus in iudicatu ab homine forti, gladiatore, & fo
ratu, ut uoluit lafin d. l. ut uim per nor. a. Bal. in
idem, col. ii. fuerit. secundo quaro, C. de testam.
p. in consi. 37. aliā 110. inci. quidam Mafiolus,
de iur. in consi. 109. uol. 1. ubi etiam in 3. colum.
§. quoniam inquit, 7. q. secundum magis com
munem conclusionē, dato, q ille, qui fuit ab aliquo
inimico prouocatus, potuisset fugere, tamen non
teuorē fugā committere, quia posset cōtingere, q in
fugā quæ percuteretur, ut ponit dominus consul
notandū Bar. in l. i. Cunde uel, in 4. col. Præ
terea, quod est terribus, uel fugatū cenetur iniuria,
de p. in l. i. ff. de iniuri. & uolunt Bar. Sal. & An
gelus in l. i. Cunde uel, Bal. in d. l. ut uim, & Petrus de
dista in clem. 1. de homicid. Et fugiendo etiā peri
culum esse in calura, cui periculo quis fē subicere nō
debet, in l. §. pen. ff. si quis cautio. & in c. accedēs,
in not. non contēt. idem; tenet Bar. in consi. incip.
Vannicus, Petrus de Anch. & do. Ant. in c. olim, de
iur. i. polia. Abb. & ibi Moher. in c. significati, 2.
de homicid. & hanc esse communem sententiam at
tendit Alex. in d. consi. 109. a qua dicit nō esse re
cedit, in dubio n. stante prouocatione alterius præ
terea, quod ad suam necessariā defensionē fecisse
quid fecit, & præsertim quia, ut testificari fuit
Marcus Antonius erat hō terribilis, iuuenis, fo
rissari, & vulnerare, ac occidere homines, & q
fuit illi, qui prius denudato ense dictos Ioannē
Thomatum, & Ioannem Mathæum prouocauit di
recte uerba, de quibus in processu. Præsumendum
est, q ille hoc fecerit animo occidendi, ut uo
luit Bar. in d. consi. inci. Vannicus, per tex. in l. i. §.
de sic. & in l. i. §. qui cum telo, C. eod. tit. Et
per cōcordiā probatur prouocatio, ac etiā defen
sio, quia prouocans solitus fuerit prouocare, & in
uoluit lo. de Ana. in consi. 23. qui multa al
ia. Ex quo inferitur, q licitum fuit dictis reis aduer
sus Marcum Antonium admenare, illumq; uique ad

actū occisionis vulnerare, quoniam ex his præsumendum est ipsos fuisse in discrimine uite positos, l. 2. & 3. C. de sicar. ut plenè declarant A. l. in d. consil. 109. in 4. & 6. col. uers. praterea, & in uers. & ideo testis: Et ad hoc probandum admitterentur etiam testes de credulitate deponentes fauore defensionis, ut p. Alex. in d. 6. col. uers. pro hoc facit, & faciunt, quæ ad rem istā scribit Corn. in consil. 162. col. 2. lib. 1. & consil. 133. lib. 2. & Deci. in cōf. 272. Et q. dicti rei fuerint à Marcoantonio prouocati, probant quamplures testes de loco, & tempore contestes, item plures, q. de dicto, & confessione Marciantonii testificantur: Et

10 Itad probandum prouocationem, seu insultū alicuius contra aliquem probationes etiā leuiores admittuntur ad excusandum reum accusatū, seu inquisitū, l. quoniam multa, C. ad legem iuliam de ui. publi. quia

11 Itapsumptio semper est pro eo, qui prouocatē offendit, aut occidit Bar. in l. si ex plagis, §. tabernarius, in fi. ff. ad legem aq. & in l. 1. §. cum arietes, ff. si quadrup. pauper. fecit dicitur: & dicit Bar. in d. §. cū arietes, q. prouocatus, & insultatus præsumitur ad suam defensionē fecisse: Sufficit ergo, q. probatus fuerit insultus, & prouocatio ad inferendam defensionem necessariā, Bart. in l. sed & quæcunque, ff. ad legem aq. & est de mente Ang. in §. ius autem gentium, col. 2. Insultu de iure naturali, gentium, & ciui. & Bal. in cōf. 195. incip. an vulnus, in fi. lib. 1. & Corne. in consil. 162. hac consultatione col. pen. uers. & iudex, lib. 1. Et dicit Bar. in d. l. sed & si quæcunque, per illum tex. q. ubicunque aliquis uenit contra me cū gla dio euaginato, & ego illum occidi, dicitur esse probata mea defensio, idemq. no. Bal. in l. multis, C. de liber. cau. & in d. l. ut uim, & hoc idem tenent canonistæ communiter in d. clem. 1. de homici. q. probata prouocatione, & aggressura, si prouocatus in illa rixa fuerit occisus, dicitur iure, & licitè, hoc est ad defensionē occisus: Et præsertim hoc procedit, quando persona p. uocantis, & aggressoris erat rixosa, armigera, & solita alios vulnerare, ut uoluit Cy. in d. l. 1. C. unde ui, quod dictum sequuntur scribentes in d. l. ueluti Et est de mente gl. in d. clem. 1. ibique Pet. de Ancha. & est optima glo. in summa 23. q. 1. in uer. propulsandam, quæ uoluit aggressorē licitè posse offendi, dummodo quis modum in se defendendo non excedat, ut ibi, & argu. d. l. 1. ¶ Et si ex aduerso diceretur, q. in casu occurrenti inquisiti modū excefferunt insequendo, & uulnerando Marcumantonium fugientem, & ideo sunt puniendi, ut est de mente gl. in d. summa, & habetur per scriben. communiter post gl. in d. l. 1. & in d. l. ut uim, & ideo uidentur esse puniendi p. na homicidii, ut in c. significasti, l. 2. extra de homici. d. l. summa cum fi. Respondetur, q. licet dici possit istos inquisitos modum in se defendendo exceffisse, non tamen sunt de toto, hoc est pena ordinaria homicidii legis Cornelie puniendi, sed solum de excessu pœna extraordinaria citra mortem, etiam q. ex proposito, & per iracundiam modum excefferunt, ut expressè uoluit Pet. de Ancha. ut summe religionis, & timorata conscientie in d. cle. 1. p. tex. in d. c. olim l. 1. de rest. spo. & no. Bal. in c. 1. in prin. co. tit. & in c. 1. de pace tenen. lo. And. in c. significasti, de pœnit. & remissi. & in rub. de homicidio, in additio. ad Spe. & probatur arg. tex. in l. si adulterium cum incestu, §. imperatores, ff. de adulter. quem ad hoc ponderat Bal. in d. l. ut uim, & Ana. in c. significasti, de homici. Præterea excusandi sunt isti inquisiti, etiam si modū in se defendendo excefferint, quia cum ipsi prouocati ad rixam, & conflictum uenerint, planè prouocationi, rixæ, & metus instantis periculi, & memoria perculsionis sibi à dicto Marcoantonio illatæ sunt de iis,

- quæ consilium deliberandi, & moderandi defensionē, ac vulnerū ictus rollunt, & operantur, q̄ inquisiti nō dicantur modū ex pposito, & dolo excessisse, ut no. uoluit Bal. in d. c. l. §. si quis uerō, de pace tenen. arg. l. grachus, C. de adult. & ideo non sumus in casu considerato per gl. in d. summa, ut latē, & no. profertur Alex. in d. conf. 109. uol. 1. in prin. 4. col. Et ex
- 14 his inferitur, q̄ licet testes examinati pro ipsis inquisitis nō dixerint, q̄ illi mortē suā aliter euitare nō poterāt, nec q̄ ad suā necessariā defensionē illud fecerint, tamen censetur probata eorum defensio probādo prouocationē, & insultū factū à Marcoantonio cum ense denudato, saltē quo ad euitandā penā ordinariā legis Cornelie, quæ dicitur esse pena mortis, seu capitalis, l. 3. in fi. ff. de sicar. ad tradita per dominum Anto. in d. c. olim, il. 1. cum si supra ad hoc allegatis, & cōprobatīs ab Alex. in d. conf. 109. & expressē per Are. in conf. 34. in ult. col. & in conf. 80. inci. sicut decet, in fi. & Abb. in d. l. 1. in 4. col. uersic. item
- 15 quæritur, C. unde ui. Et dicit Abb. in c. 1. extra de iniur. in 1. col. uersic. puto tamen, & in c. dilecti, col. fin. uersic. credo tamē, de excep. & in c. cum te, col. 6. uersic. puto tamē de re iur. per ea, quæ habentur in d. l. si adulteriū, §. imperatores, q̄ quādo quis est ab aliquo armato cum gladio prouocatus ad delictum cōmittendū, ratione illius delicti est leuiori pena puniendus, quia hæc est iusta causa, propter quam iudex debet penā mitigare: & Bal. in d. l. ut uim, per tex. in d. §. imperatores, uoluit, q̄ licet defensio sine moderamine tutele facta, immo cū maximo excessu puniri debeatur, ut supra, tamen solū de excessu, & non de toto delicto puniri debet, & consequenter pena extraordinaria, & arbitraria, & idē Bald. in d. c. l. §. si quis uerō, la. in d. l. ut uim, Roma. in suo singu. 3. incip. an quis excesserit, per ea, quæ habentur per Io. An. in d. c. significauit, de penit. & remis. & Ale. in conf. 76. uersic. fa. & c. col. 1. lib. 1. & in conf. 24. Animaduertas, col. 2. lib. 2. & in cōf. 14. Ponderatis, col. fin. lib. 3. Aret. in conf. 24. in fi. Bart. Cepol. in conf. 1. col. 3. & in conf. 29. col. pen. & in conf. 35. & 42. col. 2. Fel. in d. c. dilecti, in pen. col. de exce. & Ana. post alios in d. c. significasti, il. 2. de homici. Immo uoluit Bal. etiam in d. l. ut uim, & sequitur Anch. in d. cle. 1. q̄ quando quis se defendendo, ut quia fuerit prouocatus, etiam dolo, & ex proposito modum excessisset, non est puniendus ordine, sed extraordinariē arbitrio iudicis citra mortem naturalē, ad tradita per Inn. in c. quia uerisimile, de præsump. & Abb. in c. auditis, uersic. puto tamen, col. pen. de excep.
- 16 Præterea si uenientem cum armis, ut me possessione rei meæ spoliet, licet mihi offendere etiam usq; ad actū occisionis inclusi uē, ut habetur in d. l. ut uim, per glo. Bar. & alios, & in d. l. 1. C. unde ui, quanto magis mihi licebit prouocari
- 17 tē me cū armis offendere, & occidere, quia si defensio personalis magis est à iure permissa, quā realis, ut
- 18 in dictis iuribus, & c. 2. & 3. extra de homicid. §. cui. n. turpe, & uerecundum est terga dare, & fugere, licitū est aggressorem, aut prouocantem offendere etiā usq; ad actum occisionis, nam metus uerecundia, & bona fama magis cordi esse debet bonis, & probis, seu nobilibus uiris, quā metus mortis, l. isti quidē, in fi. ff. de eo, quod met. cau. & pro honore istis ita licitum est alium offendere, sicut pro defensione propriæ uitæ, ut dixit Bald. in d. c. l. §. si q̄s, de pace tenen. ¶ Ad do etiā, q̄ aliqua pena censetur capitalis, sicut est pena mortis naturalis, & ideo si statutū, aut lex loquatur simpliciter de pena capitali, seu mortis, in dubio debet intelligi de morte civili, & sic de capitali civiliter, glo. in l. 1. C. ne mancip. christianum, l. mol. in l. 2. colum. §. ff. de public. iudi. Ioan. de Ana. in c. quali-

ter, & quando, §. ad corrigendos, in 4. colum. de satisf. gl. in l. in criminali, in uer. capitali. Col. ris. om. iud. Alex. in conf. 117. in cōf. 117. in cōf. 117. In casu igitur occurrenti prout in causam, quā inquisiti contra Marcumantonium habuerūt, satis erit eos arbitrio suspensurire uel pœna pecuniaria, uel alia capitali non autem naturaliter per prædicta: Et hec prout in casu, quo inquisiti de homicidio occiderunt, qd̄ qd̄ minimē factū uidetur i casu, de quo tunc testes p curia examinati ob eorū multas cōditiones, & qualitates in criminalibus de pena corporis afflictu agitur, plenā, & in fide, qualis est illa, quæ in hoc casu requiritur non dicantur, & probationes luce meridiana res esse debeant, l. si. C. de proba. ueluti copiosius aduocatus demonstrauit. ¶ Quo ad ultimam tātē, dato etiā prædicta nō sufficere ad excusandū supra dictos reos inquisitos, quod negatur, huc uidentur ex alio capite à crimine homicidii soluedi, nam si præsupposito, ut uerum est, de depositionibus plurimū peritorum in ergastio, quibus est standū per scribentes in ergastio, de proba. & in d. c. significasti, il. 2. de homici. sus, & scriben. inter quinque vulnera, quibus Marcumantonius fuit laucatus, unum tantum tale, cætera uerō curabilia, & cum incertum illud fuerit illatū, quia hoc nō fuit probatum, incertitudinē nullus ē de homicidio puniendus, pena homicidii afficiendus, ne cōtingat de iustitia innoceat damniati, arg. l. absente ff. de pen. sumus. n. in casu, in quo unus tantum occiso damnauit propter unū tantum uulnustale, ut est casus notabilis in d. c. significasti, mela, §. celsus scribit, ff. ad legem ag. & in uer. sed & si seruū, circa principiu, & uidetur si rectē inspiciat, ex tex. in l. si ff. ad legem car. & hoc expressē uoluit Bar. in d. l. si me res, q̄ dixit illum tex. procedere, quādo ad unū aquilam civiliter de occiso ageretur, nā licet oēs teneri, sed q̄ criminaliter de occiso agatur unū tantū inter plura vulnera esset letale, & retur à quo esset illatū, tūc nullus de occisore tueretur, sed solū de uulnere sunt puniendi, per tex. in d. l. absente, & hanc opinioem ueriorē sequor, & hoc est de mente Alex. in d. ad Bar. in d. §. si plures, & in conf. 65. in 3. col. & latē disputando sequutus fuit Pet. de Ar. in d. 217. incip. nos Bartholomæus, & fuit cōmuni ceteri, & Gasparis Calderini, quibus causa cōmuni rat consulenda, illique consilio se subscripserunt de Ancha, qui omnes sic fuerunt cōcordes, & consent omniibus, quæ in contrarium allegantur. Et hæc fuit opinio Oldradi doctoris uenerabilis, illi referunt, & sequuntur, ut refert Pet. de Ar. in dicto conf. 217. quamuis quoad irregularem incurrendam omnes ut supra vulnerantes de occiso teneantur, ut habetur per Ana. in d. c. calti, & ibi Abb. & est de mente Bar. in d. §. si plures. Et ab hac sententia non uidetur recedere Bar. in fin. colum. 2. uersic. quæritur glo. ff. de sicar. tim quando isti plures, qui vulnerantes prout proposito, nec ad hoc principaliter moti fuerunt, secus si ex proposito, & principaliter moti, ut istud communicato consilio faceretur ca. sicut dignum, de homici. Sed in casu prædicto isti Ioannes Thomas, & Mattheus prout proposito principaliter moti fuerunt contra Marcumantonium, sed prouocati, & iniuncti, præ, ergo uerissimum erit dicere, q̄ prout

